Gemeente Almelo

Raadsvergadering: 19 december 2023
Registratienummer: R 2307969

De Raad van de Gemeente Almelo:

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders;

Besluit:

1. De Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Almelo 2023 (ex artikel 212 Gemeentewet) vast te stellen, met daarin als belangrijkste wijzigingen;
    a. Een nieuwe paragraaf rechtmatigheidsverantwoording;
    b. Nieuwe artikelen over het EMU-saldo, lokale heffingen en grondbeleid;
    c. De invoering van een rapportagegrens van 150.000 euro bij de tussentijdse rapportage;
    d. Een gewijzigde aanlevertermijn voor producten uit de P&C-cyclus van *minimaal* 4 weken voor raadsbehandeling (was 6 weken).
2. De Controleverordening gemeente Almelo 2023 (ex artikel 213 Gemeentewet) vast te stellen, met daarin als belangrijkste wijzigingen;
    a. De invoering van het controleprotocol (zie punt 3 hierna);
    b. De nieuwe artikelen over de rechtmatigheidsverantwoording waarvan de accountant het getrouwe beeld gaat controleren.
3. Het Controleprotocol voor de accountantscontrole 2023 vast te stellen, met daarin;
    a. Een verantwoordinggrens van 3% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves;
    b. Een rapportagegrens van 150.000 euro.
4. Het Normenkader 2023 voor de rechtmatigheidscontrole vast te stellen;
5. Het Treasurystatuut gemeente Almelo 2023 vast te stellen, met daarin als belangrijkste wijzigingen:
    a. De ondergrens voor wensen en bedenkingen vanuit de raad is verhoogd van 300.000 euro naar 350.000 euro;
    b. De omschrijving van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn geactualiseerd conform de geldende organisatieregeling.

Gedaan in de openbare vergadering van 19 december 2023,

de griffier, **de burgemeester,**

drs. J.W. Scherpenzeel **M.M. van 't Veld**

Raadsvergadering: 19 december 2023
Registratienummer: R 2307969

Naam: R. Schuttevaar
Datum: 19 december 2023
Team/teamonderdeel: CZ Control en Audit

Voorstel aan de raad

Onderwerp	**Actualisatie regelgeving rechtmatigheidsverantwoording**
Portefeuillehouder	**A. Maathuis**

Samenvatting raadsvoorstel

De Eerste Kamer heeft de Wet versterking Decentrale Rekenkamers aangenomen. De wet is op 1 januari 2023 van kracht geworden. De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is ook een onderdeel van deze wet. Voor gemeenten betekent dit dat over het verslagjaar 2023 (in 2024) voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording wordt afgegeven. Dit heeft effect op bestaande gemeentelijke verordeningen en regelingen. De 'Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Almelo 2023', de 'Controleverordening gemeente Almelo 2023', het 'Controleprotocol voor de accountantscontrole 2023', het 'normenkader 2023' en het 'Treasurystatuut gemeente Almelo 2023' liggen ter besluitvorming voor.

Voorgesteld raadsbesluit

1. De Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Almelo 2023 (ex artikel 212 Gemeentewet) vast te stellen, met daarin als belangrijkste wijzigingen;
    a. Een nieuwe paragraaf rechtmatigheidsverantwoording;
    b. Nieuwe artikelen over het EMU-saldo, lokale heffingen en grondbeleid;
    c. De invoering van een rapportagegrens van 150.000 euro bij de tussentijdse rapportage;
    d. Een gewijzigde aanlevertermijn voor producten uit de P&C-cyclus van *minimaal* 4 weken voor raadsbehandeling (was 6 weken).
2. De Controleverordening gemeente Almelo 2023 (ex artikel 213 Gemeentewet) vast te stellen, met daarin als belangrijkste wijzigingen;
    a. De invoering van het controleprotocol (zie punt 3 hierna);
    b. De nieuwe artikelen over de rechtmatigheidsverantwoording waarvan de accountant het getrouwe beeld gaat controleren.
3. Het Controleprotocol voor de accountantscontrole 2023 vast te stellen, met daarin;
    a. Een verantwoordinggrens van 3% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves;
    b. Een rapportagegrens van 150.000 euro.
4. Het Normenkader 2023 voor de rechtmatigheidscontrole vast te stellen.
5. Het Treasurystatuut gemeente Almelo 2023 vast te stellen, met daarin als belangrijkste wijzigingen;
    a. De ondergrens voor wensen en bedenkingen vanuit de raad is verhoogd van 300.000 euro naar 350.000 euro;
    b. De omschrijving van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn geactualiseerd conform de geldende organisatieregeling.

Inleiding

Rechtmatigheidsverantwoording

De Eerste Kamer nam op 27 september 2022 de Wet versterking Decentrale Rekenkamers aan. De wet is op 1 januari 2023 van kracht geworden. Voor gemeenten betekent dit dat over het verslagjaar 2023 (in 2024) voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording wordt afgegeven.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is mede bedoeld om het gesprek te ondersteunen tussen de raad en het college over de (financiële) rechtmatigheid. Met als doel om de kaderstellende- en controlerende rol van de raad op dit vlak te versterken.

De invoering heeft effect op gemeentelijke verordeningen en daaraan verwante regelgeving en keuzes die gemaakt worden en gebaseerd zijn op artikel 212 en 213 Gemeentewet. Behalve het aanpassen van de verordening moet het normenkader dat jaarlijks ter kennisname aan de raad wordt gestuurd, nu vastgesteld worden door de raad. Er wordt tussen college en raad een verantwoordingspercentage afgesproken. Die kan per jaar aangepast worden. Dit percentage kan opgenomen worden in de financiële verordening of in een apart controleprotocol. Om te voorkomen dat bij wijziging de financiële verordening aangepast moet worden is de keuze gemaakt om een apart controleprotocol op te stellen die jaarlijks als onderlegger wordt opgenomen bij het vast te stellen normenkader. In de nieuwe financiële verordening staat een verwijzing naar het treasurystatuut. De geldigheid van het treasurystatuut is verlopen en wordt daarom in deze besluitvorming opnieuw bepaald. Tevens is het tegelijkertijd geactualiseerd.

Normenkader
De raad stelt jaarlijks een normenkader voor de rechtmatigheidscontrole vast. Het normenkader is de set aan regelgeving waaraan in het kader van de rechtmatigheid moet worden voldaan. Daarbij gaat het zowel om Europese regelgeving, wettelijke bepalingen als eigen regelgeving, zoals verordeningen vastgesteld door de raad. De accountant gebruikt het normenkader bij de controle op de jaarrekening voor zijn oordeelsvorming over de getrouwheid van het rechtmatig handelen door het college.

Beoogd effect

1. De controleverordening van de gemeente Almelo te laten voldoen aan de actuele wet- en regelgeving en deze voor boekjaar 2023 uit te werken in een controleprotocol.
2. Richting geven aan de uitvoering van rechtmatigheidscontroles en het verkrijgen van een goedkeurende controleverklaring bij de jaarverantwoording 2023.

Argumenten voor

1.1 Invoering van de rechtmatigheidsverantwoording maakte de actualisatie van de verordening (ex artikel 212 Gemeentewet) noodzakelijk.
Voor de actualisatie is gebruikgemaakt van de nieuwe modelverordening van de VNG. Het gebruik van modelverordeningen van de VNG leidt tot meer uniformiteit en herkenbaarheid.

1.2 Naast de actualisatie ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoordingen is periodiek onderhoud uitgevoerd aan de verordening.
Er zijn nieuwe artikel toegevoegd over het EMU-saldo, lokale heffingen en het grondbeleid en er is een rapportagegrens ingevoerd bij de tussentijdse rapportage(s).

2.1 Invoering van de rechtmatigheidsverantwoording maakte de actualisatie van de verordening (ex artikel 213 Gemeentewet) noodzakelijk.
Ook bij deze actualisatie is gebruikgemaakt van de nieuwe modelverordening van de VNG.

3.1 Een separaat controleprotocol biedt meer uitwerkingsmogelijkheden voor de vereisten voor de accountantscontrole en rechtmatigheidsverantwoording.
Omdat de rechtmatigheidsverantwoording nieuw is in 2023, wordt jaarlijks een controleprotocol vastgesteld door de raad als onderlegger bij het normenkader. De verantwoordingsgrens voor het college wordt voorgesteld op het wettelijk maximale percentage van 3%. Daarnaast wordt voorgesteld om voor de rapporteringsgrens in de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarverantwoording aan te sluiten bij de grens die ook voor de accountant en zijn accountantsrapport geldt, namelijk 150.000 euro. In volgende jaren kan het percentage of rapporteringsgrens door de raad aangepast worden.

3.2 De verantwoordingsgrens van 3% wordt gesteund door de controlerend accountant.
Het college gaat over 2023 voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording afgeven. Dat betekent een nieuwe werkwijze voor de gemeente waarbij het wenselijk is om ruimte te hebben om eventuele onvoorziene fouten en onzekerheden te kunnen opvangen binnen de rechtmatigheidsverantwoording. Het vaststellen van de grens op 3% betekent dat het college alleen fouten en onzekerheden boven de grens zal benoemen in de rechtmatigheidsverantwoording en dat de inrichting van de (verbijzonderde) interne controle op dusdanig niveau moet zijn dat met voldoende betrouwbaarheid fouten boven dit percentage geconstateerd worden. Daarnaast zal een lagere verantwoordingsgrens in beginsel resulteren in een toename van de diepgang van de (verbijzonderde) interne controlewerkzaamheden. Dit zal resulteren in een toename van de kosten om de verantwoording af te geven.

4.1 Het vaststellen van het Normenkader door de raad vergroot de kaderstellende en controlerende rol van de raad.
Het Normenkader werd in voorgaande jaren door het college vastgesteld en ter informatie aangeboden aan de raad. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording stelt de raad het Normenkader vast.

5.1 Periodiek onderhoud van het Treasurystatuut dat conform verordening (ex artikel 212 Gemeentewet) wordt opgesteld was nodig.
Het Treasurystatuut uit 2016 is getoetst aan de actuele wet- en regelgeving en aan de gemeentelijke uitvoeringspraktijk. Gebleken is dat er geen ingrijpende wijzigingen van het Treasurystatuut noodzakelijk zijn. Om het beleidskader bij te tijd te brengen wordt voorgesteld om het Treasurystatuut 2023, met daarin beperkte inhoudelijke wijzigingen, vast te stellen.

Kanttekeningen
1.1 In de actualisatie van de verordening (ex artikel 212 Gemeentewet) is opgenomen om de aanlevertermijn voor producten uit de P&C-cyclus te wijzigen naar minimaal 4 weken voor raadsbehandeling (was 6 weken).
Het college stelt voorop dat de raad voldoende voorbereidingstijd moet hebben gehad voor een ordentelijk besluitvormingsproces, maar stelt tegelijkertijd dat producten uit de P&C-cyclus actueel dienen te zijn en van goede kwaliteit. De laatste jaren lag er regelmatig een hoge druk op de ambtelijke organisatie en op het besluitvormingsproces van het college. Het risico bestaat dat de huidige kwaliteit van de P&C-cyclus niet langer kan worden gewaarborgd. Dit raakt ook de kaderstellende en controlerende rol van de raad.

3.1 Jaarlijks wordt het normenkader en controleprotocol herzien.
Jaarlijks wordt het normenkader en controleprotocol opnieuw vastgesteld. De uitvoering van de rechtmatigheidsverantwoording door het college betreft een nieuwe werkwijze. Mogelijk worden tijdens de uitvoering voortschrijdende inzichten opgedaan. De jaarlijkse vaststelling van het normenkader en controleprotocol biedt ruimte om wijzigingen door te voeren.

Kosten, opbrengsten en dekking
Niet van toepassing

Vervolg
Na besluitvorming worden de verordeningen en regelingen gepubliceerd.

Bijlagen
- Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Almelo 2023 (kenmerk Intern – 89294)
- Controleverordening gemeente Almelo 2023 (kenmerk Intern – 89293)
- Normenkader 2023 (kenmerk Intern – 89295)
- Controleprotocol 2023 (kenmerk Intern – 89292)
- Treasurystatuut gemeente Almelo 2023 (kenmerk Intern – 85517)

Burgemeester en Wethouders van Almelo, _____

de secretaris,	**de burgemeester,**
J.H. Dijkstra	M.M. van 't Veld